

Spis treści

Wprowadzenie 11

1. Początki i rozwój organizacyjny PPR na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim 27

1.1. Na marginesie życia politycznego. Komuniści na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w okresie II Rzeczypospolitej i okupacji niemieckiej 27

1.1.1. Ruch komunistyczny na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w latach 1918–1941 28

1.1.2. Konspiracja pepeerowska w Zagłębiu Dąbrowskim i na Górnym Śląsku 36

1.2. Reaktywacja i rozbudowa organizacyjna PPR w województwie śląskim 46

1.2.1. Powstanie wojewódzkich władz partyjnych 47

1.2.2. Tworzenie struktur terenowych PPR_56

1.2.2.1. Zagłębie Dąbrowskie 60

1.2.2.2. Tereny przedwojennego województwa śląskiego 64

1.2.2.3. Śląsk Opolski 75

1.2.3. „Umasowienie”. Rozbudowa PPR w latach 1946–1948 86

2. Struktury organizacyjne PPR w województwie śląskim i ich funkcjonowanie w latach 1945–1948 95

2.1. Najwyższe organy statutowe KW PPR w Katowicach 95

2.1.1. Wojewódzka konferencja partyjna 96

2.1.2. Plenum KW PPR_100

2.1.3. Komisja Rewizyjna KW PPR w Katowicach 102

•

2.2. Organy decyzyjne Komitetu Wojewódzkiego PPR w Katowicach 106

2.2.1. Egzekutywa KW PPR w Katowicach 106

2.2.2. Sekretarze i Sekretariat KW PPR w Katowicach 125

2.2.3. Członkowie egzekutywy KW PPR – analiza zbiorowości 137

2.3. Komitet Wojewódzki KW PPR w Katowicach 145

2.3.1. Rozwój struktur organizacyjnych KW PPR w Katowicach w latach 1945–1948 145

2.3.2. Zadania wydziałów merytorycznych KW PPR w Katowicach 150

2.4. Komitety lokalne i komórki partyjne 176

2.4.1. Organizacja komitetów powiatowych i miejskich PPR_177

2.4.2. Władza w terenie? Formalne i nieformalne uprawnienia miejskich i powiatowych komitetów PPR_188

2.4.3. Nadzór, kontrola i wyznaczanie zadań 204

2.4.4. PPR na najniższych szczeblach 213

3. Śląsko-dąbrowska organizacja PPR wobec partii politycznych 233

3.1. PPR i jej satelici 235

3.1.1. Skomplikowany alians. PPR wobec PP S 238

3.1.1.1. Transformacja „fałszywej” PPS 239

3.1.1.2. Relacje między PPR a PPS w latach 1946–1947 261

3.1.1.3. Zniknięcie PPS ze sceny politycznej 279

3.1.2. Między dyktatem a brakiem zainteresowania: relacje PPR ze Stronnictwem Ludowym i Stronnictwem Demokratycznym 294

3.1.2.1. PPR wobec SL 295

3.1.2.2. PPR a Stronnictwo Demokratyczne 325

3.2. PPR wobec legalnej opozycji	342
3.2.1. Relacje PPR z PSL	342
3.2.1.1. Od wrogości do konfrontacji	342
3.2.1.2. Od rozbijania do podporządkowania	371
3.2.2. PPR a Stronictwo Pracy	382
3.2.2.1. PPR wobec opozycji chadeckiej	382
3.2.2.2. Relacje z „partią pośrednią”	391
4. PPR wobec organizacji społeczno-politycznych i zawodowych	397
4.1. Stowarzyszenia społeczne i organizacje zawodowe w polityce PPR	398
4.1.1. Budowa systemu kontroli nad organizacjami społecznymi	401
4.1.2. P od nadzorem PPR . Udział organizacji społecznych w obchodach świąt państwowych i uroczystościach oficjalnych	414
4.2. PPR a organizacje młodzieżowe	427
4.2.1. Związek Walki Młodych – janczarzy PPR	429
4.2.2. OMTUR i ZMD – organizacje młodzieżowe partii satelickich	437
4.2.3. ZMW RP „Wici” i jego „demokratyzacja”	442
4.2.4. Związek Młodzieży Polskiej	446
4.2.5. Niepokorne harcerstwo	450
4.3. PPR wobec wybranych organizacji społeczno-politycznych	457
4.3.1. TPPR – kreatorzy nowego wizerunku Związku Sowieckiego	457
4.3.2. Patrioci koncesjonowani	463
4.3.2.1. Polski Związek Zachodni	464
4.3.2.2. Liga Morska	475
4.3.3. Organizacje kombatanckie	480
4.3.3.1. Związek Weteranów Powstań Śląskich	481
4.3.3.2. Związek Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację	489
4.3.4. Organizacje charytatywne	493
4.3.4.1. Polski Czerwony Krzyż	494
4.3.4.2. Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	498
4.3.5. Społeczno-Obywatelska Liga Kobiet w walce o aktywizację polityczną i zawodową pań	502
4.4. Relacje PPR z ruchem zawodowym i „Samopomocą Chłopską”	508
4.4.1. PPR a ruch związkowy	509
4.4.1.1. Nowe zasady – powstanie scentralizowanego ruchu związkowego	510
4.4.1.2. Związkowcy a konflikt „bratnich partii”	517
4.4.1.3. Ruch związkowy w roli „pasa transmisyjnego” PPR	528
4.4.2. PPR a „Samopomoc Chłopska”	530
5. Śląsko-zagłębiowska organizacja PPR w akcjach i kampaniach polityczno-społecznych	545
5.1. Rok 1945 – kampanie ze znikomym udziałem PPR	546
5.2. Referendum i wybory do Sejmu Ustawodawczego – decydujące kampanie polityczne z lat 1945–1947	558
5.2.1. PPR w referendum z 30 czerwca 1946 r.	559
5.2.2. PPR i wybory do Sejmu Ustawodawczego	577
5.2.3. „Akcja personalna”	603
5.3. Kampanie z lat 1947–1948	608
5.3.1. „Bitwa o handel”	608
5.3.2. Współzawodnictwo pracy	619
5.3.3. Ofensywa propagandowa i ideologiczna. Początek konfrontacji z Kościołem	626

5.3.4. Początek kolektywizacji i „akcja rozwarstwienia wsi” 662

**5.3.5. Wrześniowy zwrot. Walka z „odchyleniem
prawicowo-nacjonalistycznym” i „czystka” w PPR_671**

5.3.6. Czystka w administracji państwowej i kompleksie przemysłowym 681

Podsumowanie 693

Podziękowania 715

Aneks:

**noty biograficzne najważniejszych działaczy
śląsko-zagłębiowskiej organizacji PPR_717**

Bibliografia 745

Wykaz skrótów_763

Indeks osób 769

Summary